

Natura 2000 gebied 13 – Alde Feanen

(zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Meren en moerassen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL3000044 + NL3009001
Beschermd natuurmonument:	Tussenkensleatten BN
Beheerder:	It Fryske Gea, Provincie Friesland, particulieren
Provincie:	Friesland
Gemeente:	Boarnsterhim, Smallingerland, Tytsjerksteradiel
Oppervlakte:	2.142 ha

Gebiedsbeschrijving

De Oude Venen (Alde Feanen) is een deels vergraven en ontgonnen laagveengebied. Het is één van de weinige overgebleven restanten van een omvangrijk complex van laagveenmoerassen en petgatenlandschappen. De verving kwam hier in de tweede helft van de 17e eeuw goed op gang. Het gebied is deels kleinschalig (petgaten en legakkers) en deels grootschalig (plassen) verveend. Rond 1900 kwam er een einde aan de turfwinning en verving. In het begin van deze eeuw werd er door de bevolking op verschillende plaatsen geprobeerd veeteelt te bedrijven door het inpolderen en bemalen van petgatengebieden.

De huidige situatie is vooral het resultaat van het na de verving opgetreden verlandingsproces. Landschappelijk wordt het gebied gekenmerkt door moerasvegetaties, omgeven door zomerpolders en boezemlanden en doorsneden door tal van watergangen. Het gebied bestaat uit open water, rietlanden, laagveenverlandingsmoeras, moerasbos en schrale graslanden op restveen. De petgaten, die vaak verscholen liggen tussen riet en moerasbossen, verkeren in diverse stadia van verlanding. In deze petgaten komt dikwijls drijftilvorming voor. Op andere plaatsen is de verlanding wat verder voortgeschreden in de richting van een trilveen of blauwgrasland. In de meeste petgaten is na beëindiging van het rietmaaibeheer een elzenbroekbos tot ontwikkeling gekomen.

Begrenzing

De begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) en van het Vogelrichtlijngebied zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is tussen Eernewoude en de ten zuiden daarvan gelegen Jan Durkspolder aangepast. Het betreft een uitbreiding ten behoeve van instandhouding en herstel van de *H1340 noordse woelmuis. Dit betreft nieuwe natuur die inmiddels is verworven door It Fryske Gea (49 ha).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is op enkele plaatsen aangepast:

- Het open water in Eernewoude (24 ha), dat grotendeels is omgeven door bebouwing en recreatieterrein, is buiten de begrenzing gebracht omdat het weinig betekenis heeft voor de water- en moerasvogels waarvoor het gebied is aangewezen.

- De uitbreiding van het Habitatrictlijngebied geldt ook voor het Vogelrichtlijngebied gelet op het belang voor pleisterende watervogels en andere moerasvogels. Uitbreiding mede ten behoeve van duurzame instandhouding (hydrologische condities) van de habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010	Vochtige heiden
H6410	Blauwgraslanden
H7140	Overgangs- en trilveen
H7210	Galigaanmoerassen
H91D0	Hoogveenbossen

Habitatrictlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1318	Meervleermuis
H1340	Noordse woelmuis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A017	Aalscholver – b,n
A021	Roerdomp - b
A029	Purperreiger - b
A041	Kolgans - n
A043	Grauwe gans - n
A045	Brandgans - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A052	Wintertaling - n
A056	Slobeend - n
A059	Tafeleend - n
A061	Kuifeend - n
A068	Nonnetje - n
A081	Bruine kiekendief - b
A119	Porseleinhoen - b
A151	Kemphaan - b
A156	Grutto - n
A197	Zwarte stern - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

A292	Snor – b ⁵
A295	Rietzanger – b ⁵

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

A034	Lepelaar – n ²¹
A094	Visarend – n ²²
A103	Slechtvalk – n ²³
A151	Kemphaan - n ²¹

A160 Wulp – n²¹

Kernopgaven

- 4.08 **Evenwichtig systeem:** Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kranswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149, en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.
- 4.09 **Compleetheid in ruimte en tijd:** Alle successiestadia laagveenverlandings in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (*trilvenen* en *veenmosrietlanden*) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvlieder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (*laagveengebied*) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen *H91D0, in samenhang met gemeenschappen van open water.
- 4.11 **Plas-dras situaties:** Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kempfaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.
- 4.12 **Overjarig riet:** Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging voor rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting De kwaliteit van habitattypen meren met krabbenscheer en fonteinkruiden is vooral matig en lokaal goed ontwikkeld. Recent is de kwaliteit door maatregelen verbeterd en er zijn mogelijkheden voor verder herstel van de kwaliteit.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).

Toelichting Plannen voor de verdere ontwikkeling van vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) zijn aanwezig. De kwaliteit van de huidige voorkomens in dit gebied is matig. Door

uitbreiding en kwaliteitsverbetering te bevorderen kan bijgedragen worden aan de bescherming van dit internationaal belangrijke subtype.

- H6410**   **Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinia caerulea*)**
 Doel   Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting   In het gebied is een vrij grote oppervlakte aanwezig van niet-uitgeveend terrein. Hier komt een kleine oppervlakte van het habitatype blauwgraslanden voor van overwegend matige kwaliteit. Plaatselijk komt blauwgrasland van goede kwaliteit voor met o.a. melkviooltje. Lokaal zijn er mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering dat wordt nagestreefd omdat de Alde Feanen van belang is voor de laagveenvariant van blauwgraslanden.
- H7140**   **Overgangs-en trilveen**
 Doel   Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).
 Toelichting   In het gebied komt het habitatype overgangs- en trilvenen in goed en matig ontwikkelde vorm voor als *veenmosrietlanden* (subtype B). Overgangen naar graslanden maken ook onderdeel uit van dit subtype. Omdat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is en er mogelijkheden zijn voor herstel wordt uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit nagestreefd. In het verleden kwam ook goed ontwikkeld overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) voor, maar herstel hiervan wordt vooralsnog niet nagestreefd.
- H7210**   ***Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davalliana***
 Doel   Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting   Het habitatype galigaanmoerassen komt met een zeer kleine oppervlakte voor in matige kwaliteit. Het betreft de meest voorkomende vorm van het habitatype galigaanmoerassen (onderdeel uitmakend van de rietklasse en behorend tot de ruige galigaanvegetaties).
- H91D0**   ***Veenbossen**
 Doel   Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting   Het habitatype hoogveenbossen komt met een kleine oppervlakte in matige en goede kwaliteit voor. Er zijn mogelijkheden voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- Soorten**
- H1134**   **Bittervoorn**
 Doel   Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting   Het is onduidelijk hoe belangrijk het gebied is voor de bittervoorn, omdat de verspreiding in Friesland onvoldoende bekend is.
- H1145**   **Grote modderkruiper**
 Doel   Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting   Het is onduidelijk hoe belangrijk het gebied is voor de grote modderkruiper, omdat de verspreiding in Friesland onvoldoende bekend is.
- H1149**   **Kleine modderkruiper**
 Doel   Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting   De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor in dezelfde wateren als H1134 bittervoorn en H1145 grote modderkruiper. Maatregelen ten behoeve van deze soorten zullen als neven effect hebben dat populaties van de kleine modderkruiper zich ook duurzaam kunnen handhaven.

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting De rivierdonderpad is een wijdverspreide soort die in het laagveengebied niet bedreigd is.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting Het betreft een belangrijk foerageergebied van kolonies meervleermuizen van buiten het gebied.

H1340 *Noordse woelmuis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
 Toelichting Het betreft een belangrijk gebied, met een groot oppervlak aan oevers. De noordse woelmuis wordt (in heel Friesland) met uitsterven bedreigd. Verbetering leefgebied is van belang om in Friesland een levensvatbare populatie te verkrijgen.

Broedvogels**A017 Aalscholver**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 800 paren.
 Toelichting Na de vestiging in 1983 maakte de kolonie aalscholwers een sterke groei door tot een maximum van 942 paren in 1995. Sedertdien komen jaarlijks ca. 900 paren tot broeden. Het is de enige kolonie van betekenis in het Friese merengebied. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A021 Roerdomp

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 4 paren.
 Toelichting De roerdomp is van oudsher broedvogel met een maximum van 7 paren in 1982. Het aantal paren fluctueert sterk met na strenge winters slechts 0-1 paar. Herstel van petgaten lijkt de laatste jaren een positief effect op de populatie te hebben. In de periode 1999-2003 zijn gemiddeld ruim 4 paren vastgesteld; maximaal 6 paren in 2002. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese merengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A029 Purperreiger

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.
 Toelichting Sedert halverwege de 50-er jaren is de purperreiger broedvogel in kleine aantallen. Doorgaans zijn maximaal 20 paren aanwezig, in 1967 ca. 30. In 1983 werd met 20 paren voor het laatst het gewenste aantal voor een sleutelpopulatie gehaald. In de periode 1993-2002 broedden jaarlijks 4-10 paren. Het is de noordelijkste kolonie in Nederland en daarmee in Europa. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A081 Bruine kiekendief

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.
 Toelichting De bruine kiekendief is van oudsher broedvogel met ca. 10 paren. Vanaf eind 80-er jaren werd geregeld een aantal paren vastgesteld dat het gewenste aantal voor een sleutelpopulatie oversteeg; in 1989 23 paar, van 1992-95 20-23 paar. Het gebied levert als broedgebied de grootste relatieve bijdrage in de noordelijke helft van de Friese meren

en het betreft het enige gebied met voldoende omvang voor een sleutelpopulatie in deze regio. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De porseleinhoen is van oudsher een schaarse broedvogel met enkele paartjes. Het laatste decennium fluctueerde het aantal paren tussen de 2 en 15. Het gebied levert als broedplaats de grootste relatieve bijdrage in het noordelijk deel van het Friese merengebied. Het gewenste aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie op een relatief hoog niveau gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese merengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A151 Kempmaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting De kempmaan is van oorsprong ongetwijfeld een talrijke broedvogel. De populatie is, in lijn met de algehele tendens in Nederland, sterk afgenomen. In de periode 1993-2002 fluctueerde de stand sterk van jaar op jaar tussen 0 en 10 paren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese merengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting De zwarte stern is van oudsher een talrijke broedvogel van het laagveenmoeras, met als belangrijk element drijvende waterplanten vegetaties van krabbescheer. In 1980 werden nog 100 paren geteld. Tot en met 1992 werd het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie in de meeste jaren gehaald (in 1992 nog 54 paren). Daarna viel het aantal paren sterk terug en fluctueert sindsdien tussen de 5 en 23 paren. De Alde Feanen levert de grootste relatieve bijdrage als broedgebied aan de noordrand van het areaal in Nederland, dat in de laatste decennia sterk is ingekrompen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied heeft in potentie voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A292 Snor

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting De snor is in de Alde Feanen ongetwijfeld van oudsher een gewone broedvogel van waterrietmoeras waar een flink aandeel vitaal riet aanwezig is. Telgegevens zijn alleen beschikbaar uit 1993 en 1994 toen respectievelijk 30 en 21 paren werden geteld. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren op 40 geschat. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Friese merengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A295 Rietzanger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 800 paren.

Toelichting De rietmoerassen van de Alde Feanen herbergen één van de grootste sleutelpopulaties rietzangers van het Friese merengebied. In de periode 1993-97 werden jaarlijks 197 - 261

paren vastgesteld en in 1992 328. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 800. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatie omvang, is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 60 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver o.a. een functie als foerageergebied. Sinds de jaren tachtig zijn aantallen toegenomen, recent is er sprake van fluctuaties zonder een duidelijke trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.700 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden, H6410 blauwgraslanden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Aantallen kolangzen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Sinds de jaren tachtig zijn aantallen toegenomen, recent is er sprake van fluctuaties zonder een duidelijke trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden, H6410 blauwgraslanden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Het gebied heeft voor de grauwe gans o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Sinds begin jaren negentig zijn aantallen sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A045 Brandgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 430 vogels (seizoensgemiddelde) voor het foerageergebied en gemiddeld 6.100 vogels (seizoensmaximum) voor het gebied als slaapplaats. Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden, H6410 blauwgraslanden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Aantallen brandganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplaats. Het aantalsverloop vertoont een lichte positieve tendens, maar deze is niet significant door grote fluctuaties. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.700 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in foerageergebied ten gunste van habitatypen H4010 vochtige heiden, H6410 blauwgraslanden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als slaapplaats en als foerageergebied. Er was sprake van hoge aantallen in de jaren tachtig met daarna een afname. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A051 Krakeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen zijn toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A052 Wintertaling

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 140 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de wintertaling o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen zijn afgenomen. Er is geen landelijke herstelopgave van toepassing dus handhaving van de huidige situatie is voldoende.

A056 Slobeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 140 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen slobeenden zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop laat een fluctuerend patroon zien. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A059 Tafeleend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de tafeleend o.a. een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoont een optimum rond 1995, daarna weer een afname. Handhaving van de huidige situatie is voldoende vanwege dit aantalsverloop en de marginale bijdrage aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding.

A061 Kuifeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 470 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de kuifeend o.a. een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral een gevolg van negatieve toekomstverwachtingen op grond van oligotrofiëring en terugkeer van zoet-zout overgangen in andere Natura 2000 gebieden.

A068 Nonnetje

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen nonnetjes zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied. Begin jaren negentig zijn aantallen toegenomen, daarna fluctuerend. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer, zodat behoud voor de Alde Feanen voldoende is.

A156 Grutto

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde) voor het foerageergebied en gemiddeld 880 vogels (seizoensmaximum) voor het gebied als slaapplek.
- Toelichting Het gebied heeft voor de grutto o.a. een functie als foerageergebied en als slaapplek. Aantallen foeragerende vogels fluctueren. Handhaving van de huidige situatie is voldoende omdat de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding vooral betrekking heeft op gebieden buiten het Natura 2000 netwerk.

Complementaire doelen:**Soorten****H1042 Gevlekte witsnuitlibel**

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor vestiging duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.

Toelichting De gevlekte witsnuitlibel heeft landelijk een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde vestiging van een nieuwe populatie (met het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	+	=	>
H4010_B Vochtige heiden (<i>laagveengebied</i>)	-	-	>	>
H6410 Blauwgraslanden	--	-	=	>
H7140_B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietlanden</i>)	-	+	>	>
H7210 Galigaanmoerassen	-	-	=	=
H91D0 Hoogveenbossen	-	+	>	>

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1134 Bittervoorn	-	-	=	=
H1145 Grote modderkruiper	-	-	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	+	-	=	=
H1163 Rivierdonderpad	-	-	=	=
H1318 Meervleermuis	-	+	=	=
H1340 Noordse woelmuis	--	+	>	>

<i>Broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A017 Aalscholver	+	+	=	=
A021 Roerdomp	--	-	=	=
A029 Purperreiger	--	-	>	>
A081 Bruine kiekendief	+	-	>	>
A119 Porseleinhoen	--	+	=	=
A151 Kemphaan	--	-	=	=
A197 Zwarte stern	--	-	>	>
A292 Snor	--	+	=	=
A295 Rietzanger	-	+	=	=

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A017 Aalscholver	+	-	=	=
A041 Kolgans	+	-	=($\leq$)	=
A043 Grauwe Gans	+	-	=($\leq$)	=

A045	Brandgans	+	- / s-	=(<)	=
A050	Smient	+	-	=(<)	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A052	Wintertaling	-	-	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=
A059	Tafeleend	--	-	=	=
A061	Kuifeend	-	-	=	=
A068	Nonnetje	-	+	=	=
A156	Grutto	--	- / s-	=	=

²¹ Aantal thans lager dan ongeveer 0.1% van biogeografische populatie.

²² Aantal thans lager dan gemiddeld seizoenmaximum van 2 vogels.

²³ Aantal thans lager dan gemiddeld seizoenmaximum van 5 vogels.